

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. I. TELEF. 231. KIADÓHIVATAL ES NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) UCCA 1. SZAM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKEREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN., FELEVRE 150 DIN., NEGYEDEVRE 75 DIN., HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELENÉS MINDEN MUNKANAPON DÉLELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Vujcsity igazságügyminiszter tegnap értekezletet tartott az összes magasabbrangu bíróságok vezetőivel, akikkel megtárgyalta a jövő év folyamán Zágrebben felállítandó semmitőszék megszervezését. A semmitőszéket az alkotmány alapján szervezik meg Zágrebben és valószínűleg már 1929 április 1-én meg is kezd működését.

Beográdi jelentés szerint, Marinkovity valószínűleg december elsején veszi át újra a hivatala vezetését.

Noviszádról jelentik, hogy a vajdasági ügyvédi kamara vasárnap tartotta meg közgyűlését, amelyen foglalkozott az ügyvédi díjszabás leszállításáról intézkedő miniszteri rendelettel. A közgyűlés igen mozgalmas és elkeseredett hangú volt, úgy hogy végül is zárt ülésen fejezték be az értekezletet, amelyen elvetették a sztrájk eszméjét, hanem egy akcióbizottságnak adták át a kérdést teljhatalmu elintézésre.

Budapestről jelentik, hogy a magyar-román optáns-ügyben a közvetlen tárgyalásokat december 15. Abbáziában kezdik meg. Remélik, hogy ezekkel a tárgyalásokkal feleslegessé válik majd, hogy az ügyet a Népszövetség decemberi ülészakára újra napirendre tűzzék.

Budapestről jelentik, hogy Rákosi Jenő betegségében nyugtalanító tünetek léptek föl, úgy hogy állapota válságosra fordult.

Szegedről jelentik, hogy Pártos Klári drámai színésznő, aki Erdélyi Béla barátnője volt, szenzációs valamást tett Erdélyi ellen, akit beteges hajlamu szadistának mondott. Erdélyi egyáltalán nem szerette Forgách Annát, akit csak céljai elérésének eszközüül használt ki. Erdélyi brutális fickó volt, aki egyben őt is vendéglőben nyílt asztalnál egy késsel megszurta.

SPORT

Beograd. BSK—Szoko 4:0.
Budapest. Hungaria—Nemzeti 4:0
III. ker.—Bástya 2:0.
Budai 33—Kispest 4:2.
Ferencváros—Vasas 9:0.
Debrecen. Boeskey—Somogy 2:1.
Szombathely. Ujpest—Sabaria 6:5.
Wien. Ausztria—Rapid 2:2. Nagy botrány volt a mérkőzés folyamán, úgy hogy a rendőrségnek kellett a rendet helyreállítani.
WSC—WAC 3:0.
Wacker—Wien 1:1.

A közoktatásügyi miniszter hajlandó engedményeket tenni az elemi iskolai oktatási törvényjavaslatnál.

Beograd, nov. 26.

Graszl német-párti képviselő a bécsi Tagespostnak nyilatkozott az új elemi iskolai oktatásról szóló törvényjavaslatról, amely a nemzeti kisebbségek iskoláinak a sorsával foglalkozik.

Grol Milán közoktatásügyi miniszter Graszlnek erre a nyilatkozatra tegnap újságírók előtt a következőket mondotta: Az új elemi iskolai törvényjavaslat körüli riadalmat nem értem. Ennek a javaslatnak egyetlenegy szakaszát kivéve, amely a kisebbségek által felállítandó magániskolák ügyére vonatkozik, egyetlenegy szakasza sem tartalmaz olyan rendelkezést, amely hátrányos volna a nemzeti kisebbségek kulturális fejlődésére.

Ami pedig a magániskolák nyitására kétségtelenül sok feltételeit illeti, ismeretesek a német-párti képviselők előtt a közoktatásügyi minisztérium korábbi nyilatkozatai, hogy a sokoldalú feltételekből törölni lehet azokat a rendelkezéseket, amelyek úgy magyaráznak, mintha szándékos elgáncsolásból kerültek volna be a javaslatba, vagy amelyek esetleg visszaéléseket válthatnának ki.

A törvényjavaslat, amely a szkupstina elé kerül, több javaslat kombinációja tulajdonképpen. Nagy részét dr. Csajkóvac készítette, főleg azt a részt, amely a kisebbségek iskoláival foglalkozik.

Itt igen nagy nehézségek voltak, mert a kisebbségek köoktatási

kérdéseit a nemzeti politikával kellett összhangba hozni. A törvényes minimum a kisebbségek számára a békeszerződésekben már ugyanis le van fektetve és biztosítva.

A kormányban lévő pártok valamennyien azon vannak, hogy a nemzeti kisebbségeknek jogos követeléseit liberálisan kell teljesíteni, úgy hogy szabad kulturális fejlődésük biztosítva legyen.

Senkinek sem jut eszébe szlovosítani őket, de szem előtt kell tartanunk, hogy az ország bizonyos területein egészen 1918-ig fordult viszonyok állottak fenn.

A horvát közgazdasági körök a parasztdemokrata koalíció politikája mellé állottak

Zágreb, nov. 26.

Tegnap a Metropol Kino helyiségében a horvát közgazdasági körök nagygyűlést tartottak, amelyen Prpic gyáros javaslata után élesen bírálták a kormány működését és állást foglaltak ellene.

A gyűlés elítélte a június 20-iki eseményeket és

a legélesebben tiltakozott ellene, hogy a horvátokat pénzügyi és gazdasági téren kihasználják. Tiltakoztak ellene, hogy a kormány különböző kölcsönök felvételével új terheket ró az országra.

Kijelentették végül, hogy a horvát közgazdaságnak teljesen önál-

ló érdekközösséget kell alakítania, amely minden tekintetben a parasztdemokrata koalíció politikájának alapjára helyezkedik és minden tekintetben támogatja a parasztkoalíciót a horvát népszuverénitására visszanyerésére megindult küzdelemben.

Az erdélyi magyar-párt elkészült a képviselőjelölésekkel.

Az önálló magyar lista mellett még öt párt megy választási küzdelembé.

Kolozsvár, nov. 26.

A magyar-párt központi intézőbizottsága tegnap Kolozsvárott ülést tartott, amely tudomásul vette az elnöki tanács határozatát és egyben megejtette az önálló listával küzdelembé induló magyar-párt egyes tagozatainak jelölését. Az önálló magyar listák listavezetői a következők:

Alsófehérmegye: Szabó András dr.
Aradmegye: Parecz Béla dr. Bihar megye: Jándor József. Besztercenaszódmegye: Vásárhelyi Keresztes Jenő. Brassó megye: Szabó Béni. Csikmegye: László Dezső dr. Háromszékmegye: Szentkeresztly Béla. Hunyadmegye: Lázár László. Kisküküllőmegye: Gyárfás Elemér dr. Kolozsmegye: Vásárhelyi János. Szörénymegye: Nikolics Dániel. Marostordamegye: György József. Máramarosmegye: Leitner

Mihály. Nagyküküllőmegye: Apáthy Gyula. Szatmármegye: Paál Arpád dr. Szilágymegye: Josika János báró. Temes-Torontálmegye: Ambrózy Andor báró. Tordaaranyosmegye: Barabás Béla. Udvarhelymegye: Bethlen György gróf.

Az intézőbizottság ezután úgy határozott, hogy Bukarest, Szeben, Fogaras és Szamos megyék részére nem állít fel listát. Ezen listák összeállítására vonatkozólag az intézőbizottság úgy határozott, hogy azt a megyei tagozat belátására bizza, valamint azt is, hogy hol állítanak fel szenátori jelöltet.

A választás képe most már kidomborodik: Összesen hat nagy lista fog szembenállani egymással:

1. A kormánypárt (németekkel, szociáldemokratákkal és cionistákkal).

2. Liberális-párt (a regáti zsidókkal).
3. Avarescu—Jorga-kartell.
5. A magyar-párt önálló listán.
6. A falusi és városi dolgozók blokkja.

Az angol király állapota válságosra fordult.

London, nov. 26.

A tegnapi óriási vihar dacára a Buckingham palota előtt állandóan óriási tömeg táborozik egész napon át és várja a király állapotáról érkező jelentéseket.

A király betegága körül van állandóan majdnem az egész királyi család, a welszi herceg, aki tudvalevőleg Délafrikában vadászik és György, a legfiatalabb herceg kivételével, aki egy hadihajón végzi katonai szolgálatát.

Az orvosok a király állapotáról igen óvatos jelentést adtak ki és éppen ez az óvatosság sejteti, hogy állapota aggodalmat keltő.

A király tegnap egész nap eszméletlenül feküdt és állandóan lázas.

December elsején szentelik fel a becskerekai Petár király szobrot.

Dél előtt városi díszközgyűlés, délelben bankett, délután népiünnepély.

A szobor szentelését a Bánság főpapjai végzik.

Becskekerek, nov. 26.

December elsején, szombaton ünnepli az SHS állam megalakulásának tizedik évfordulóját és a jubileumot az idén mindenütt a szokottnál nagyobb fénytel ülik meg. Becskerekben a jubileumi ünnepségeken tulmenő programot dolgoztak ki erre a napra, mert

december elsején szentelik fel és adják át a városnak hivatalosan a Fötéren emelt díszes Petár király szobrot.

A szobor-bizottság legutóbbi ülésén hozott határozata alapján, memorandummal fordultak Öfelségéhez, amelyben ünnepélyesen meghívták a szoborfelszentelésre és a kabinetiroda pénteken Becskerekre érkezett válaszában közli, hogy Öfelsége kegyesen fogadta a meghívást, megköszönte és bejelentette, hogy a királyi család gondoskodni fog képviseltetéséről. A kedvező válasz alapján, szombaton összeült a szobor-bizottság szűkebb vezetősége Hubert Zsigmond dr. bizottsági alelnök elnöke alatt és úgy határozott, hogy ezek után most már végérvényesen december elsejében állapítja meg a szoborfelszentelés napját és nagy vonásokban kidolgozta az ünnepségek sorrendjét is. A szűkebb bizottság javaslatát vasárnap délután tárgyalta meg Rajity Szevetiszláv főispán elnöke alatt a szobor-bizottság plénuma és teljes egészében jóváhagyta az előterjesztést. Eszerint december elsejének programja a következő lesz:

Zsarolt és sikkasztott a próbaéves csendőr, akiről kiderült, hogy büntetett előéletű.

A kicsalt összegekről nyugtát adott és most az aláírását hamisnak nyilvánítja.

Becskekerek, nov. 26.

A becskerekai törvényszék büntető tanácsa szombaton dél előtt tárgyalta Zidárevity Boskó volt szécsányi csendőr bűnügyét, aki az ügyészség vádirata szerint,

1925 februárjában megzsarolt három szprszkaneuzinai földmivest, az állami egyedárúság részére átvett pénzt pedig elsikkasztotta.

Bunity Ivó tanácselnök a tárgyalás megnyitása után megállapította, hogy Zidárevity hosszabb ideig szökésben volt és büntetett előéletű. 1920-ban súlyos testisértés vétségéért egy hónapi fogházra ítélte a kiskindai törvényszék, hol most is csálás címén eljárás folyik ellene.

Zidárevity Boskó a tanácselnök kérdéseire kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. 1925-ben próbacsendőr volt Szécsányon és Budrity Mladen csedörkáplárral kiszállott Szprszkaneuzinára, mert a pénzügyőrség jelentése szerint, ott rendszeres dohánysempészés folyik.

Neuzinán elfogtak néhány aszszonyt — folytatta vallomását Zidárevity — akik bevallották, hogy a szüzdohányt Rackov Szvetozár,

dél előtt 9 órakor Becskerek város képviselőtestülete a vármegyeháza nagytermében díszközgyűlést tart. A gyűlést dr. Sztajity Jován polgármester nyitja meg és az ünnepi szónok Rajity Tima városi főjegyző. Tíz órakor ünnepi istentisztelet az összes becskerekai templomokban. Tizenegy órakor a szobor felszentelése. A felszentelés végzésére meghívták dr. Létity Gyorgye kiskindai görög keleti szerb püspököt, Rodics P. Ráfael Beograd—szmederovói érseket, bánsági apostoli kormányzót, dr. Alkalay Izsák beográdi grand-rabbit és a protestáns hitfelekezetek bánsági főpapjait. A felszentelés megtörténte után Rajity Szevetiszláv főispán, mint a szobor-bizottság elnöke, átadja a szobrot a városnak, amelynek vezetősége nevében dr. Sztajity Jován polgármester veszi át. A szoborleplezés ünnepi szónoka dr. Zsupánszki Szlavkó ügyvéd, Torontál vármegye első szerb főispánja. Az ünnepi beszéd után elhelyezik a koszorukat.

Délben egy órakor bankett, amelynek helyét még nem állapították meg véglegesen. Délután két órakor népiünnepély. A szobor előtt katonazenekar játszik, a népet pedig a Dungverszki sörösarnokban vendégelik meg. Délután négy órakor a Jótékony Szerb Nőegylet a 27-ik gyalogezred tisztikara tiszteletére teaestélyt ad a Vojvodina (Róza) szuterén helyiségében. Este a Szokolánumban szokol-akadémia ad befejezést az ünnepi programnak.

Fülöp Ferenc és Bakos János neuzinai földmivestektől vásárolták. Felke restük Rackovot, aki éktelen haragra lobbant és majdnem kidobott a házából. Nagynehezen megnyugtattuk, hogy mi csak hivatali kötelességünknek teszünk eleget, de hiába volt minden érvelésünk, nem fizették vissza a szüzdohányért kapott pénzt. Rackovék után Fülöp Ferencet és Bakos Jánost kerestük fel, akik barátságosan fogadtak és azonnal beismerték, hogy nagy nyomorukban eladták a szüzdohányt és ellenállás nélkül elő is adták a pénzt. A felvett száznolcvan dimárt később a káplár utasítására visszavittem Fülöpnek és Bakosnak.

Elnök: A tanuk bemondása szerint, büntetés fejében kétezer dimárt vett fel Rackovtól, Bakostól és Fülöptől és erről elismervényt is adott?!

Vádlott: Nem vettem fel tőlük semmiféle pénzt, hisz erre jogom sem volt. Az elismervény hamis.

Elnök: Felmutatja a csendőr nyugtáját, Zidárevity azonban nem akarja felismerni az írását.

Rackov Szvetozár az első tanu, aki elmondotta, hogy a csendőrrel

a vendéglőben találkozott és Zidárevity azt ajánlotta neki, hogy intézzék el békésen az ügyet.

Fizessél ezer dinár büntetést és ezzel az ügyet elintéztnek tekintem — javasolta a csendőr — és én a béke kedvéért át is adtam az ezer dinárt. Később Bakostól és Fülöptől 500—500 dinárt vett fel és az összegekről együttes nyugtát adott.

Hasonlóképpen ismertette a tényállást a többi tanu is. Bakos és Fülöp még megjegyezte, hogy nem kapták vissza a szüzdohány lefoglalt árát. Szembesítésnél Zidárevity megmaradt amellett, hogy a pénzt visszaszámrazta.

Trifunác Bozsidar ügyész család és hivatali sikkasztás címén kérte a vádlott elítélését, míg dr. Pavlovity

Gyóka védő felmentésért folyamodott a bírósághoz. A büntető tanács bűnösnek mondotta ki Zidárevityet és

két évi és két havi fegyházra ítélte.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő és az elítelt azonban fellebbezést jelentett be.

A bűnös utra tért csendőrt látszólag meglepte a súlyos büntetés és magából kikelve, kivörösödött arccal mondotta:

— Hogy lehetséges ez! Hisz árthatlan vagyok!

Pavlovity védő védenca szabadlára helyezését kérte, a bíróság azonban elrendelte további fogvartartását.

Eltünt egy postaszák.

Táviratot kézbesített a posta átvevője és ezalatt elemelték a postaszákot.

Becskekerek, nov. 26.

Rejtélyes ügyben nyomoz szombat este óta a becskerekai rendőrség. A Szubotica felől jövő és Becskerek Béga-parti állomásra este 6 óra 59 perckor érkező 1415-ös számú személyvonathoz kapcsolt postakocsi elől

eltűnt a novibecseji posta postaszákja, amelyben ajánlott küldemények voltak.

A becskerekai posta alkalmazottja átvette a mozgóposta kezelőjétől a postaszákot és azt a kocsi elé a

földre tette, majd egy pillanatra átszaladt Kovács János vasuti vendéglőshöz és egy táviratot kézbesített. Amikorára visszatért, nem találta a postaszákot, amelyben szerencsére pénzküldemény nem volt. A postaszák ajánlott leveleket tartalmazott és a tolvaj bizonyára abban a hitben emelte el, hogy értékes zsákmányra tesz szert.

A rendőrségen Pajevity Vójó detektívnek osztották ki az ügyet, aki azonnal kiment az állomásra és megindította a nyomozást az elveszett postaszák után.

Egy amerikai kártyajátékos tragédiája.

Arnold Rothstein, aki a newyorki klubok leghíresebb és legszenvedélyesebb hazárdjátékos volt, drámai körülmények közt fejezte be életét. Vasárnap este egy newyorki hotelben, amikor éppen a klubba készült, megtámadták és több revolverlövéllyel halálosan megsebesítették. A merénylők eltűntek az uccai forgatagban, Rothsteint pedig kórházba szállították. A híres játékos az utolsó pillanatig eszméletlenül volt. Halálos ágyánál keresték fel a detektívek, de hiába intéztek hozzá kérdéseket a történetre vonatkozólag. Rothstein diszkrét maradt.

— Ismertek engem — mondotta fölényes nyugalommal. — Belőlem egy szót sem fogtok kihuzni. Különben sem volna már értelme...

Rothstein tehát a halálos tragédia titkát magával vitte a sírba. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz, hogy felderítse a rejtélyt, eddig azonban nem sikerült megbízható adatokat találni a merénylő, vagy merénylők személyre vonatkozólag.

A tragédia hátterében egy olyan történet húzódik meg, amely szinte páratlanul áll a szerencsejátékok izgalmas és változatos krónikájában. Rothsteinnek azért kellett meghalni, mert nem rendezte azt a 300.000 dolláros kártyaadósságát, amely két nap alatt vesztett az elmúlt szeptember hó folyamán.

Ezen a két napon annyira üldözte a balszerencse, hogy óránként körülbelül tizezer dollárt vesztett. Amikor végre felállt a zöld asztaltól, flegmatikusan csak ennyit mondott partnereinek:

— Önök közül valaki több ügyességgel, mint korrektséggel játszik. — Céltalan minden kifogás. — hangzott a rideg válasz. — Ön min-

denesetre meg fogja fizetni, amivel tartozik.

De Rothstein nem pénzzel, hanem életével egyenlítette ki kártyaadósságát.

Rothstein hat hirhedt hazárdörrel ült le pókerezni a nevezetes szeptemberi estén. A tétek eleinte csak 100 dollárra rugtak, de később 1000 dollára emelkedtek. A hermetikusan elzárt játéktérben, amelynek levegőjét fűlletté, fojtogatóvá tette a nehéz szivarfüst, a „száraz” — törvény ellenére is zavartalanul élvezték a legerősebb alkoholos italokat. Rothstein azonban nem ivott semmitsem. Minden tétjét elvesztette. Így telt el az éjszaka. A társaság még másnap is az asztal körül ült és a parti csak akkor oszlott fel, amikor már a második éjszakának vetett véget a hajnalhasadás.

— Készen vagyok! — mondotta Rothstein, amikor vesztesége már 300.000 dollára növekedett.

Rothstein halálával Amerika leghíresebb játékosai tünt el Newyork éjszakai életéből. Vérbeli játékos volt, rendíthetetlen nyugalma, acélidegzetű. Minden szerencsejátékban résztvett. Hatalmas összegekkel játszott a löversenyeken, de szívesen belement minden más fogadásba is. Fogadott színházi sikerekre, színésznők életkorára és minden elképzelhető esemény kimenetelére. Leghíresebb coup-ja az volt, hogy egyszer egyetlen löversenyen 900.000 dollárt nyert.

Rothstein ismert és népszerű alakja volt az amerikai mondénéletnek, de ennek ellenére is példás harmóniában élt a feleségével, egy rendkívül csinos, feketehajú, fekete szemű asszonnyal. Halála izgalmas szenzációt keltett a newyorki klubokban és most izgatottan várják, vajjon a rendőrségnek sikerül-e a sötét titok nyitására jutni.

Csakis kiváló készü-
lékek és tartozékok
12 havi részletre is.

A Vajdaság legrégibb rádiószakúzele

műszaki vállalat Noviszád.
Beckerekai fiókja Alekszan-
drova u. 10. Telefon 110.

ALTBIRNO

ALTBIRNO

O·R·I·E·N·T B·I·O·S·K·O·P
 Hétfőn, nov. 26-án 5, 7 és 9 órákor   Kedden, nov. 27-én 5, 7, és 9 órákor

JÖN!   JÖN!
Természet és szerelem

KURTIZÁN.

Nagy szerelmi film, MANON LESCAUT regénye után,
 9 felvonásban — Főszereplők: John Barrymore, a „Don Juan” főszereplője, Dolores Costello, Amerika legszebb nője.

Pénztárnyitás d. e. 10-12-ig, d. u. 4-10-ig.

BALKÁN BIOSKOP   Hétfőn, nov. 26-án 5, 7 és 9 órákor
 Kedden, nov. 27-én 5, 7 és 9 órákor

JÖN!   JÖN!   Hugó Viktor legnagyobb sikertű regénye, 10 felv.

SENORITTA   **A nevető ember.**

BEBE DANIELS a női Douglas
 Fairbank csodás produkciójával   Conrad Veidt, felülmúlhatatlan művészi szereplésével.

A férigyilkos muzsijai asszony a fellebbviteli bíróság előtt. A noviszádi tábla, mint fellebbviteli bíróság, szombaton délelőtt foglalkozott Tóth Viktória 76 éves gornjamuzsijai asszony bűnügyével, aki mint ismeretes, 1927 december 16-ikán éjjel a vele vadházasságban élő Takács Jánost megfojtotta, majd úgy rendezte el a dolgot, hogy rablótámadás látszatát keltse, a becskerekai rendőrségen azonban néhány nappal később, Putnik Emil rendőrkapitány előtt beismerte bűnét. A törvényszék büntető tanácsa tizenöt évi fegyházra ítélte a törődött öregasszonyt, akinek fellebbezése folytán került a bűnügy a fellebbviteli bíróság elé. A tábla a védő előterjesztésére úgy döntött, hogy a bűnügy összes iratait az egészségügyi tanácsnak küldi meg szakértői vélemény előterjesztése végett és annak beérkezéig elnapolja a tárgyalást.

Ötven százalékos vasuti kedvezményt kapnak a munkátlanak Romániában. Bukarestből jelentik: A munkügyi minisztérium ma az állandóan emelkedő munkanélküliség enyhítésére rendeletet adott ki, a melynek három pontja a következőket mondja: 1. A munkaközvetítő hivatalok által vidéki városokban elhelyezett munkanélküliek 50 százalékos vasuti kedvezményt kapnak. 2. A kincstár a munkaközvetítő hivatalok részére nagyobb összeget folyósít acélből, hogy a közvetítést könnyebbé tegye és így a munkátlanság csökkentse. 3. Az országba nem jöhetnek be olyan külföldi munkások, akiknek szakmájában munkanélküliek vannak.

Galatiban meggyilkoltak és kiraboltak egy olasz házaspárt. Galatiból jelentik: Borzalmas rablógyilkosság történt az elmúlt éjszaka Galatiban. Eddig még ismeretlen tettesek, akik valószínűleg éjszakai szállítás ürügye alatt bebocsájtást kértek Denali Giovanni olasz nemzetiségű szőlőtulajdonos házába, az éjszaka folyamán meggyilkolták és kirabolták a szerencsétlen házaspárt. A házaspár egyedül lakott a házban, amelyet szőlőskertek vesznek körül. A férfit átvágtott torokkal, az asszonyt felakasztva találták. Mindkettő halott volt. A lakásban mindenütt nagy rendetlenség, a rablógyilkosok mindent felforgattak értékek után. A rendőrség erélyes nyomozást indított a banditák kézrekerítésére.

Ismét letartóztatták Harry Domelát a szélhámosságot. Berlinből jelentik: Münster am Stein fürdőhelyen tegnap délelőtt a berlini államügyészség körözövele alapján letartóztatták Harry Domelát, aki a múlt évben hosszú ideig mint a volt trónörökös fia lépett fel és a legkülönbözőbb szélhámosságokat követte el. Harry Domela leülte büntetését elkövetett tetteiért, kiszabadulása után azonban ismét előlrol folytatta csalásait. Az utóbbi hetekben több feljelentés érkezett ellene a berlini államügyészséghez, mire az al-Hohenzollern herceg Münsterbe szökött, ahol azonban tegnap elérte a körözövelevél.

Becskerekai sport. Zsak—Schwäbische 3:2. 25 perces játék, a mely a multkor félbeszakított mérkőzésnek a folytatása.

Roszbabodott Franciaország külkereskedelmi mérlege. Párizsból jelentik: A külkereskedelmi mérleg szerint, az év első tíz hónapjáról a behozatal értéke 44 és fél milliárd frank, 40 és fél milliárd frank és fél millió tonna áruval, a kivitel 42 milliárd frank, 35 és fél millió tonna áruval. A mult év megfelelő időszakával szemben, határozott rosszbabodást mutat a mérleg.

Rasputin leánya variété táncosnő. A mulatóban vadul szól a jazzband, Hamburg éjszakai élete tombol körülöttünk, az emberek gondtalanul táncolnak, a pezsgő folyik, nők és férfiak mámorosan feledkeznek az éjszaka örömeibe. Egy okirat fekszik előttem. A következőképpen hangzik: „Orosz Szocialista Föderatív Szovjetköztársaság R. K. & K. D. Prokovszkoje község előljárósága, tjumeni kerület, 1927 augusztus 4.

Nr. 875. Prokovszkoje. Igazolvány. Ezzel igazoljuk, hogy a prokovszkojei egyházközség anyakönyvében 1898. évben 51. sorszám alatt bevezetett, hogy Mária Grigorjevna Rasputin 1898 március 20. született. Szülők: Apa: Grigorij Jezimovity Rasputin, anya: Parakovszja Feodorovna Rasputina. Kiállított Prokovszkoje község előljárósága által, Jarkovszko kerületben (tobolszki kormányzóság) szóbeli kérelem alapján. A község előljáróság vezetője: Aláírás. Az a fiatal hölgy, aki kezembe nyomta ezt az okmányt, rámmosolyog. Mária Grigorjevna Rasputin, a hirhedt orosz Rasputinnak a leánya ül velem szemben, annak a Rasputinnak a leánya, akit 1916 decemberében Szentpétervárott Juszapov herceg Dimitrij Pavlovity nagyherceggel együtt meggyilkolt. Az anyakönyvi kivonatára nincs is nagy szükség. Mária Rasputin hasonlít apjára. A szája és tekintete megdöbbentően emlékeztet Rasputinra. Rasputin Mária az Alkazar-variétében táncol. Egy francia ügynök utján szerződett Párizsból hihetetlenül magas gázsival és a mulató olyan szenzációt biztosított magának, amilyent valóban nem lehet naponta találni.

Ólomból akart aranyat csinálni, de csak fontokat pazarolt el. Egy Melville nevű kémikus ellen revolveres merénylet következett el. A merénylő egy londoni kenyérgyáros fia, rálőtt Melville-re, de a lövés szerencsére nem talált. A fiatalember másodszer is löni akart, azonban a revolver csütörtököt mondott, mire harmadszor próbált tüzelni. Melville kicsavarta kezéből a fegyvert. Az esetben az a különös, hogy a kémikus nem tett feljelentést a merénylő ellen. Melville kitűnő vegyész hírében állott a londoni szakörök előtt, míg egy szép napon arra a meggyőződésre jutott, hogy a középkori alkímistáknak igazuk volt abban, hogy nem nemes fémekből lehet aranyat gyártani és teljesen az alkímia adta a fejt, Melville számos kísérlet után rájött,

hogy ő ólomból tud aranyat csinálni. Egy londoni alkímista társaságban felolvasás keretében ismertette sikerült kísérletének eredményét és felmutatott egy darab aranyat, amelyet ólomból állított elő. A hallgatóság között volt egy dussgazdag pékmester, akit különösen bámulatba ejtett Melville aranycsinálási tudománya, rábeszélte barátját, Glean kenyérgyárost, hogy finanszírozzák együtt Melville aranygyártó laboratóriumát. A kísérletek azonban már tulsokáig tartottak, az arany késett, viszont a pénz ijesztő mértékben fogyott. Glean gyanut fogott és megbízta fiát, hogy figyelje Melville machinációt. Glean fia elhatározta, hogy bosszút áll a vegyészén, kikutatta a lakását és egy darab ólomot tett az asztalára, hogy változtassa azt arannyá, vagy pedig fizesse vissza apjának elpazarolt pénzét. Miután Melville egyik csodát sem tudta végrehajtani, a fiatalember revolvert rántott elő zsebéből és le akarta löni a vegyészt, aki szerencséjére ép bőrrel menekült a kusza históriából.

Nyolcszáz éves eszkimó kultúra nyomai. Párizsból jelentik: Collis francia archeológus, aki a Behring-szoros tájékán kutatásokat folytatott, eszkimó civilizáció nyomaira bukkant. A leletek körülbelül nyolcszáz évesek és magas kulturáról tanuskodnak. A megtalált eszkimó kultúra nyomairól arra következtettek, hogy valamikor ezen a vidéken az időjárás igen enyhe lehetett.

Színházi levél Bécsből.

Bécs, nov. 26.

Még csak november közepén vagyunk, a szezon tehát alig két hónapos, az első nagy eseményeken már mégis túl vagyunk. Reinhardt, a német színpad nagymestere két hetet drága, hollywoodi dollárokkal díjazott idejéből Berlinből Amerikába való utaztában Bécsnek ajánlkozott és a Theater in der Josefstadtban újra rendezte Tolsztoj „Élő hottest”-jét. Az előadás néhány szeniális rendezői ötlettel szolgált, így például a felvonások között világitási effektusok zárták el a színpadot a publikum szemei előtt.

Fedja alakítója, Gusztáv Waldau, akit a Theater in der Josefstadt Münchenből hozott Bécsbe, nem elég erős egyéniség ahhoz, hogy a bécsi közönséggel ebben a szerepben elfeledtesse annak eddig legnagyobb kreálóját, Moissit. Új rendezői ötleteken kívül az „Élő hottest” felújítása egy másik ajándékot is hozott a német színpadnak és pedig Pechy Blankát, aki Helene Thimig szerepét átvéve egy csapásra a német színpad prominenseinek sorába került.

Bécsi tartózkodása alatt Reinhardt időt szakított magának arra is, hogy megrendezze a tavalyi berlini szezon nagy szenzációját, az „Artisták”-at. A darab tartalma és a

színészek játéka — Csehov, Moser és Friedell dr. kivételével — azonban nem igazolta azt a nagy írádságot és tökélet, amelyet a darab előadása igényel.

A bécsi Reinhardt-színház eddigi többi újdonságai közül csupán Siegfried Geyer darabja, a „Kleine Komödie” tarthat igényt regisztrálásra, nem a darab tartalma és felépítése miatt, amelyek egyaránt meglehetősen gyengék, hanem azért, mivel a szereplő színészek, sajnos, manapság ritkán látható temperamentumos és tempós előadást produkáltak, ami a német színjátszás egyik legnagyobb rendezői tehetségének, Paul Kalbecknek érdeme.

A drámai színpadok többi eseményei közül ki kell emelni a Carltheater csufos összeomlását. A szociáldemokrata-párt vörös pártszínházat csinált ebből a nagymultu operette-színpadból, azonban a nagy propaganda és befektetés ellenére Bécs közönsége bebizonyította jóízűségét, távol maradt a színpadon felállított népgyűlési hordóktól és így a vállalkozás alig néhány hetes fennállás után botrányok között összeroppant. Szegény kicsiny fereg, nem tudott megnőni... Nem kár érte, mert gyerekcipőit lerázva, amugyis romboló bestia lett volna belőle.

A Deutsches Volkstheaterben Leopoldine Konstantin szerzett kellemes estét, míg a Renaissance-bühnen Gisela Werbezirk konkurrál egy zsargon-darabban Bécs legújabb színházának, a Theater der Komikernek sztárjával, Budapest „kis Rottjával”.

Mielőtt a prózai színpadok sereg-szemléjét lezárnók, meg kell emlékezni Mária Orska fellépéseiről a Kammerspieleiben. Orska állítólag ez alkalommal lépett utoljára a bécsi publikum elé, a tél folyamán néhány hétig Berlinben fog szerepelni, hogy azután bucsút mondjon a színpadnak, mivel ezentul csupán filmen akar a közönség előtt megjelenni.

Az operette-színpadokról nem lehet sokat írni. A Theater an der Wien most néhány hónapig Reinhardt társulatát látja vendégül: az „Artisták”-nak ad hajlékot. A Stadttheaterben esténként egy igen gyenge revü megy, a Bürgertheater zárva van, a Johann Strauss-Theaterben pedig megbukott a tavalyi pesti szezon egyik legnagyobb slágere: „Zenebona”. Ez a bukás példaként szolgál arra, hogy egy rossz előadás miként tehet tönkre egy mulatságos darabot és egy rossz karmester vezetése alatt, egy szürke zenekar interpretálásában miként laposodhatik el a legjobb muzsika.

Szemere Pál.

Elsőrangú 4 éves jegytelen fekete amerikai
Ügető
 tenyészmen és 2 kifogástalan 4 éves angol-arabs hibátlan
Jukker
 tiszta fekete, eladó. 2107
 FRISCH KÁROLY, Szrediste, kod Vrsac.